Οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ.

Μετὰ τὴν ἐπικράτησιν τῆς Μακεδονικῆς Δυναστείας, ἀπολέσασαι τὴν ἐλευθερίαν των αἱ Ἑλληνικαὶ πόλεις, συναπώλεσαν μετ' αὐτῆς καὶ πᾶν σχεδὸν ἠθικόν, ὑψηλὸν καὶ γενναῖον αἴσθημα. Ἡ ταραχὴ καὶ ἡ πλάνη, εἰς ἣν ἐξεδίδοντο συνεχῶς κατὰ τὰς διαφόρους αὐτῶν μεταβάσεις ἀπὸ ἑνὸς εἰς ἄλλον ἐκ τῶν συναλλήλως μαχομένων Διαδόχων τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἀκολούθως κατὰ τὴν εἰς τοὺς Ῥωμαίους ὑποταγὴν [illegible]. Ἡ κακοτυχία τῶν χαρακτήρων καὶ ἡ ἐξαχρείωσις τῶν πολιτικῶν ἠθῶν, καταφανέρουν τὴν ἀποσκοράκισιν τῆς ἀρχαίας μεγαλοφροσύνης· αἱ χαμερπέστεραι κολακεῖαι ὑπὲρ τῶν ἰσχυρῶν τῆς ἡμέρας, ἐξελάμβανοντο ὡς πατριωτικαὶ ἀρεταί· ἡ ἅμιλλα καὶ ὁ συναγωνισμὸς δὲν συνίσταντο πλέον ὑπὲρ ἀνθρωπίνων καὶ ἀξιεπαίνων ἔργων, ἀλλ' ὑπὲρ δημοσίων ἐπιδείξεων ἢ ἐπαχθεστάτων καὶ ἀσεβῶν θωπειῶν. Ἕνεκα τοιαύτης καταπτώσεως οἱ ἄλλοτε περήφανοι καὶ σοφοὶ Ἕλληνες, οἱ ἀποκαλοῦντες πάντας τοὺς μὴ Ἕλληνας βαρβάρους, ἐχαρακτηρίζοντο περιφρονητικῶς ὑπὸ τῶν δεσποζόντων τὴν χώραν των Ῥωμαίων Γραικύλοι ἢ Γραικύλλια.

Ἡ παραδοξοτάτη ὅμως καὶ ἀτιμοτάτη ἀναισχυντία [illegible] τοὺς χρόνους ἐκείνους ἐχρημάτισεν ἡ τῶν Ἀθηναίων, ὅταν Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς υἱὸς τοῦ Ἀντιγόνου ἀποδιώξας ἐκ τῆς Μουνυχίας τὴν φρουρὰν τοῦ Κασσάνδρου, ~~καὶ~~ ἀπέδωκεν αὐτοῖς τὴν ἐλευθερίαν ἤτοι ~~[illegible]~~, δηλ. ἀντικατέστησεν εἰς τὴν δεσποτείαν ἐκεῖνον τὴν ἑαυτοῦ. Αἱ τιμαὶ τὰς ὁποίας τότε κατένειμαν εἰς αὐτὸν δὲν εἶναι ἁπλῶς ὑπερβολικαί, εἶναι σκανδαλώδεις, χαμερπεῖς καὶ ἀηδεῖς μέχρι ναυτιάσεως· πιστεύομεν δὲ ὅτι ἀπέναντι αὐτῶν ἐρυθριᾷ καὶ ἡ ἐλα[illegible] ἐλευθερία, ἥτις ἀπεστάλη ἐξ αὐτῆς.

Κατὰ πρῶτον ἀνεκήρυξαν τὸν Δημήτριον καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἀντίγονον Βασιλεῖς· μετὰ τοῦτο τοὺς ἀνέγραψαν εἰς τὰ δημόσια Ἀρχεῖα ὡς Θεοὺς Σωτῆρας· καταργήσαντες δὲ τὴν Ἀρχὴν τοῦ Ἐπωνύμου Ἄρχοντος, ἐχειροτόνησαν κατ' ἔτος εἰς αὐτὴν τὸν ἱερέα τῶν Θεῶν Σωτήρων, καὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐξεδίδοντο ἅπαντα τὰ ψηφίσματα καὶ ἐγίνοντο αἱ συναλλαγαὶ τῶν πολιτῶν. Ἐψήφισαν προσέτι νὰ κεντηθῶσιν αἱ εἰκόνες αὐτῶν μετὰ τῶν ἄλλων Θεῶν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἀθηνᾶς πέπλου. Ἀνήγειραν βωμὸν ἐπὶ τῆς θέσεως ὅπου ὁ Δημήτριος πρῶτον ἐπάτησεν εἰς τὴν πόλιν, κατέβη ἐκ τῆς ἁμάξης, ὀνομάσαντες αὐτὸν βωμὸν Δημητρίου τοῦ Καταβάτου· προσέθηκαν εἰς τὰς δέκα τῆς

πο-

δόχεως φυλὰς ἑτέρας δύο, τὴν Δημητριάδα καὶ Ἀντιγονίδα, ἕ-
νεκα τῶν ὁποίων ἐσχηματίζετο ἐν τότε ἡ Βουλὴ τῶν πεντακοσίων ἀπὸ ἑ-
ξακοσίων μελῶν.

Πλὴν ἡ ἀσεβεστέρα ἀπόφασις, ἥτις ὑπερέβη ὅλας τὰς ἄλλας ὑπῆρ-
ξε τῶν δύο ἐπωνύμων Σωτήρων, ὅτε ὁ Στρατοκλῆς, αὐτοὺς ἀνακηρύξα-
ς ἐπιδεικτικῶς καὶ ἐνδελεχῶς, ἔχοντες πάντοτε εἰς τὸ στρατόπεδον
θεράποντα τινά, ἣν ἀπεκάλεσαν Φιλαιδίαν· ἔθεν δι' αὐτὸν ὑπῆρχε
ἱερὸν καὶ ἄσυλον. Μαθὼν πρὶν τῶν λοιπῶν Ἀθηναίων τὴν ἧτταν
ἣν ὑπέστησαν περὶ τὴν Ἀμοργόν, ἐπῆλθεν ἐστεφανωμένος ὅλον τὸν
Κεραμεικόν, ἐκήρυξεν ἀπνευστί μετ' ἀγαλλιάσεως τὴν λαμπρὰν
ναυτικὴν νίκην, καὶ προέτρεψεν αὐτοὺς νὰ τελέσωσιν, ὡς καὶ τῷ ὄντι
ἐτέλεσαν εὐχαριστηρίους πρὸς τοὺς θεοὺς θυσίας. Γνωρίσαντες ὅμως μετὰ
δύο ἡμέρας τὴν θλιβερὰν ἀλήθειαν, προσεκάλεσαν αὐτὸν νὰ ἀπολογη-
θῇ· ἐκεῖνος δὲ μετὰ τῆς συνήθους θρασύτητος ἀπήντησε· "τί
"κακὸν ἢ τίνα ζημίαν ἐπάθετε, ὦ Ἀθηναῖοι, ἐὰν ἐπεράσατε
"δύο ἡμέρας μετ' εὐφροσύνης καὶ ἀγαλλιάσεως;"

Ἡ ~~κολακεία~~ ἀναιδέστατος λοιπὸν ἕως ~~[illegible]~~ δημαγωγία προέβαινε καὶ ἐψηφίσθη, ὅτι
οἱ διὰ δημοσίας ὑποθέσεις ἀποστελλόμενοι εἰς τὸ ἑξῆς πρὸς τὸν
Ἀντίγονον καὶ Δημήτριον νὰ μὴ ὀνομάζωνται Πρέσβεις, ἀλ-
λὰ Θεωροί, ὡς ἐκαλοῦντο καὶ οἱ τὰς πατρίους [illegible]
συνήθεις θυσίας εἰς τοὺς [illegible] τῶν Ἑλλήνων κοινοὺς ἀγῶνας.
Ἕτερος τις Ἀθηναῖος θέλων νὰ ὑπερβῇ κατὰ τὴν ταπεινότη-
τα καὶ χαμέρπειαν τὸν Στρατοκλῆ, ἐπρότεινε καὶ ἐψηφίσθη,
ὅτι ὁσάκις ἤρχετο εἰς τὰς Ἀθήνας ὁ Δημήτριος νὰ ὑποδέχωνται
μὲ τὰς εἰς τὴν Δήμητρα καὶ τὸν Βάκχον ἀπονεμομένας τι-
μάς, καὶ ὅτι ὅστις εἰς τὴν ὑποδοχὴν ἤθελεν ὑπερβῇ τοὺς ἄλλους
κατὰ τὴν λαμπρότητα καὶ τὴν πολυτέλειαν, νὰ χορηγῆ-
ται εἰς αὐτὸν ἐκ τοῦ δημοσίου Ταμείου χρήματα, ὅπως ἀναθέσῃ
δῶρόν τι εἰς τοὺς θεοὺς ὡς ἐνθύμιον.

Ἐκάλεσαν πρὸς τούτοις Δημήτριον τὸν μῆνα ὅστις ἐκα-
λεῖτο Μουνυχιών, καὶ Δημητριάδα τὴν τελευταίαν ἑκά-
στου μηνὸς ἡμέραν· τὰ δὲ Διονύσια ὠνόμασαν Δημήτρια.
Ἡ παραδοξοτάτη ὅμως πασῶν τῶν κολακειῶν ὑπῆρξεν ἡ τοῦ Δρο-
μοκλείδου, κατὰ πρότασιν τοῦ ὁποίου ἐδόθη τὸ ἑξῆς ψήφισμα:
"Τύχῃ ἀγαθῇ. Ἔδοξε τῷ δήμῳ νὰ ψηφίσῃ, ὅπως ἐκλέγηται
"εἷς ἐκ τῶν Ἀθηναίων, ὅστις προσερχόμενος καὶ θυσιάζων πρὸς
"τὸν Σωτῆρα Δημήτριον, νὰ ἐρωτᾷ αὐτὸν κατὰ τίνα τρό-
"πον μέλλουν θρησκευτικώτατα, ἀσφαλέστατα καὶ ταχέως δέον·

ται

„ὅτι ὁ λαὸς ν' ἀφιερώνῃ τὰ δῶρά του, καὶ τότε νὰ γίνηται αὐτὸ χρησμὸς τοῦ „Σωτῆρος ἀφαντόν."

Καὶ μ' ὅλα ταῦτα ὁ ἄθλος τῶν ῥυπαρῶν αὐτῶν ἐπινοημάτων δὲν ἐξαντλεῖται. Τόσῃ τέλος ἡ [illegible] τῆς διεφθαρμένης αὐτῆς ἐποχῆς. Παρεχώρησαν εἰς τὸν Δημήτριον καὶ ὡς ἀνάκτορον ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως, τὸ ὄπισθεν μέρος τοῦ Παρθενῶνος, τὸ ὁποῖον αὐτὸς μετέτρεψεν εἰς χαμαιτυπεῖον, διότι ἐκεῖ διέπραττε μετὰ γυναικῶν καὶ ἀρρένων τὰ αἰσχρότερα ἔργα. Τόσαι δὲ ἦσαν αἱ αἰσχρουργίαι, ὥστε ὁ Πλούταρχος προθυμεῖται διὰ τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς πόλεως, ν' ἀποσιωπήσῃ μᾶλλον αὐτάς. Πλὴν κατὰ [illegible] ἐπαίνων ἀναφέρει τὴν ὡραιότητα καὶ σεμνότητα τοῦ Δαμοκλέους, καλουμένου τότε διὰ τὴν σπανίαν αὐτοῦ ὡραιότητα Δαμοκλῆς ὁ ὡραῖος. Τέλος μὴ δυνηθεὶς ὁ Δημήτριος μ' ὅλας αὐτοῦ τὰς μεγάλας προσφορὰς νὰ καταπείσῃ, ἔδραξε τὴν περίστασιν καθ' ἣν ὁ Δαμοκλῆς μόνος ἐλούετο εἰς τι δημόσιον λουτρόν, ὅπως ἐπιτεθῇ κατ' αὐτοῦ καὶ διὰ τῆς βίας. Ὁ σώφρων ὅμως νεανίας ἐννοήσας τὸν σκοπὸν αὐτοῦ [illegible] καὶ ἀναμετρήσας τὸν κίνδυνον ἐν ᾧ εὑρίσκετο, ἀπεφάσισεν ἀρείως [illegible] ἐπὶ τοῦ [illegible] ἐντὸς τοῦ βράζοντος ὕδατος [illegible] θάνατον [illegible], ἀλλὰ [illegible] καθὼς [illegible] ἄξιον τῆς πατρίδος, [illegible] καὶ τῆς ὡραιότητός του.

Ἕτερον ἐπὶ τέλους ἐξεδόθη ψήφισμα, δι' οὗ [illegible] ὅτι ἤθελε διατάξῃ ὁ Βασιλεὺς Δημήτριος, νὰ τηρῆται καὶ θεωρῆται ὑπὸ τοῦ λαοῦ τῶν Ἀθηναίων, ὡς ἱερὸν ἐνώπιον τῶν θεῶν, καὶ δίκαιον ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων.

Πανηγυρικῶς ἐπανηγύριζον οἱ Ἀθηναῖοι ὅτι ἀπηλλάχθησαν ἐκ τῆς ἀρχῆς τοῦ Κασσάνδρου καὶ [illegible] μὲ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ Δημητρίου! ἐνῷ ἀπ' ἐναντίας οἱ μεγάλοι αὐτῶν πατέρες ζηλότυποι τῆς ἀληθοῦς ἐλευθερίας, ἐξωστράκιζον ὡς ἐπίφοβον τὴν ὑπερβολικὴν τιμὴν [illegible].

=

Ἀντίγραφον τούτου ἔδωκα τὸ 1912 ὅπως δημοσιευθῇ εἰς τὸ παράρτημα τῆς ἐφημερίδος «Ἀθῆναι», ἀλλὰ δὲν τὸ εἶδον δημοσιευμένον.

Ακαδημία Αθηνών Academy of Athens
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ